

Text: Ž 8

Datum: 25. ledna 2015

Kazatel: Filip Čapek

Jak lze ústy nemluvnátek vybudovat mocný val? Čím se mohou bránit, natož bránit druhé? Vždyť ani nemluví – jsou to, jak říká už samo označení - **ne**-mluvňátka. A kojenci? To už vůbec nedává smysl! Ti nejsou schopni vůbec kromě pláče sdělit, co pociťují, co je trápí ... Vždyť je to celé naopak! První oběti jakéhokoliv konfliktu jsou kromě starých lidí a žen právě děti: jsou drcenou živou hmotou, když se do sebe pustí rodiče, zvláště muži, co si libují v touze po moci, co mají rádi zbraně. Děti jsou prvními, kdo se stane nevinnou obětí válečné zvěle, ať už se děje v Sýrii, na Ukrajině, v Gaze, v latinskoamerických slamech nebo jinde po světě... Všude jsou to děti, kdo odnášejí nerozum, nenávist a nelásku dospělých. A na těch chce Bůh podle Ž 8 stavět mocný val? Není to naivní?

Začneme s naším dnešním textem trochu víc zešíroka. Žalm začíná a končí vyznáním, že Hospodin je Pán, a to *naš* Pán, jehož jméno je vznešené po vší zemi... To je pěkně, ale co k tomu autora žalmu vede? Vede ho k tomu, co je mezi úvodem a závěrem a co jsme slyšeli: že je Hospodinova velebnost vyvýšena nad nebesa, že pamatuje na člověka, že nám svěřuje všechno: brav, skot, ryby, ptactvo a tak dále.... Netvora nechme stranou, protože to je vynález překladatelů Ekumenického překladu. V původním hebrejském textu o něm nepadne ani zmínka.

A zase se dostáváme k nemluvnátkům a kojencům. Zde je, alespoň jak to já vidím, skrytý klíč k plnému porozumění žalmu. Že dostáváme kde co k ruce, abychom s tím náležitě nakládali, to je jisté. Že se člověk má starat, chránit a střežit, tedy nejen vybydlovat, vysávat, vytunelovávat a nenávratně ničit vše živé, co se na zemi hýbe nebo zelená, to je také jisté... Ale jak je to s valem, který si Bůh vybuďoval z úst nemluvnátek a kojenců? Smysl této výpovědi jistý není... Jde o tajemství, do něhož se společně pokoušíme proniknout. Je to ale, jak už to tak na naší lidské straně bývá, bez záruky.... Uvidíme...

Český ekumenický překlad sahá k poměrně militantnímu, skoro až válečnému slovníku. Pomyslný val je budován *proti* protivníkům a *proti* nepříteli planoucímu pomstou. Nepřítele je potřeba zastavit, eliminovat, zastavit, neutralizovat, zničit. Nic jiného si ani nezaslouží. Na hrubý pytel ještě hrubší záplata zní obvyklé řešení. Já bych dal všem Muslimům, imigrantům, Rómům, nefachčenkům, levičákům, pravičákům, nepřizpůsobivým... A nebylo to nikdy jiné. Dříve zase chtěli dát co proto fašistům, komunistům, kapitalistům, kapitalisté socialistům, dělníci statkářům, protože se ze své dřiny měli podle ‚strany‘ lépe a to se nesmělo, a tak dále do kola... I dnes to není často jiné. Řešením bylo a vždy je - jak se líbivě podsouvá - síla a moc... Jde o to toho druhého, co se mi nevejde do mého pojetí světa, vytlačit na okraj a když ani to nestačí, tak ho i přes okraj hodit. Úkol zní jasně: Val má být co nejpevnější, nejvyšší, aby byla naše moc jasná...

Sestry a bratři, nabízí se ale i umírněnější řešení, které se v našem textu otevírá. Hospodin zakládá svoji moc pevně. Podobně jako se zakládá země při stvoření, jako se zakládají hradby, města, budovy. Důkladně, plánovaně, s přesvědčením, s rozvahou, pozitivně... A teď to důležité? Proč to dělá? Činí to *pro* nebo *kvůli* (לְמַעַן) těm, kdo druhé zužují. Ne proti, ale kvůli! Vždyť je otázkou, jestli Bůh potřebuje s někým bojovat, někoho zlikvidovat, vyřadit, zabít? Chová se jako člověk, co má moc, kterou využije na 110%, takže dá poznat druhým, kdo je tu pánem? Dost často to tak prý bylo a lidé si to pěkně zapsali i do svých svatých knih, ať už to byl Starý zákon nebo Korán... A křesťané, i když toho zas až tak v Novém zákoně o násilí moc není, se zařídili také po svém: vydrancovali všechny světařily, pozabíjeli stamilióny různě barevných a z jejich pohledu odporně ‚nepřizpůsobivých‘ lidí v Africe, Asii, Americe. A když konečně dobyli Jeruzalém, tak, jak zachycují dobové prameny, krev Židů a Muslimů tekla potoky krve po ulicích města. Teď, když už jim - tedy nám - to Bohu díky, konečně dochází, tak se káže o míru... To jen říkám proto, kdyby se nám náhodou zachtělo vidět věci příliš jednostranně nebo černobíle a chtěli bychom soudit bez toho, že by se soud týkal nás samotných.

V žalmu se říká, že Bůh chce ty, kdo jej zužují zastavit, nebo zklidnit, nebo, jak se také říká, ‚hodit do pokoje‘. Je to jeho záměr, chce, aby došlo k *ustavení poklidu* (srov. להשקיט). Bůh se zasazuje o změnu, poklid, odpočinutí... Hospodinovo zklidňování může být vnímáno jak to, které se dělo při sedmém dni na počátku Starého zákona: *Sedmého dne dokončil Bůh své dílo... přestal konat veškeré své dílo* (Gn 2,2). Bůh zklidňuje, nebo dokonce uvádí v naprostou nečinnost. Horké hlavy jsou zchlazeny Boží starostí kvůli nim samotným. Válečná výzbroj je spálena na prach. Je čas na odpočinek, klid. Je čas na ‚šabat‘, na naši neděli v tom provedení, jaká by měla být. Ten, kdo by se mohl mstít jak v amerických, Bibli inspirovaných velkofilmech, nastavuje pomyslnou druhou tvář. Nečiní nebo nechce činit nic *proti*, ale *pro*, *ve prospěch*, *kvůli*.

Aby to bylo ještě jasnější, že Hospodin nechce pomstu, nechce vracet stejnou měrou, tak tu jsou děti, kojenci, nemluvnátka, ti nejbezbrannější, kteří sami žádné násilí nebudou iniciovat. Naopak, ty je potřeba chránit před světem, před dospělými a třeba i před našťvanými učedníky, jak jsme slyšeli při první čtení (Mk 10,13-16). Kristus říká, že jejich je království nebeské. Ne pro nevinnost, protože dítě umí předvést chování, nad kterým můžeme jen kroutit hlavou a držet se, aby nám neujely nervy nebo – nedej Bože – třeba i ruka.

Sestry a bratři, to, co Hospodin koná, je velkým a stále nově nabízeným znamením. To vše se děje kvůli poučení všech, kvůli poučení nás. Ti nejmenší jsou součástí a v žalmu 8 dokonce počátkem; a to všemu očekávání navzdory. Naše očekávání jsou postavena na hlavu. Místo, aby se kopaly zákopy k boji, tak se tyto zákopy zalévají betonem a tvoří pevné základy pro nové a společné dílo. Ty jsou určeny pro všechny, abychom mohli se začátkem i koncem žalmu i my povědět *Hospodine, Pane náš, jak vznešené je tvoje jméno po vší zemi.*

Amen.